

نگاهی به چند سوژه بکر به مناسبت روز مبارزه با استعمار

مجتهدان مبارزی که نمی‌شناسیم

۸

هنر تجاری

چگونه فرهنگ انسانی را می‌بلعد

جشنواره‌های سیاسی

در با تلاق اعتصاب

شهریار
۱۰

در گفت‌وگو با مهدی یزدی نژاد، مدیر بازرگانی و

چاپخانه‌های «جام‌جم» تشریح شد

مشکل اصلی صنعت چاپ

تحریم است

فرهنگ
۱۱

پرونده «جام‌جم» برای ویژه برنامه

ماه صفر شبکه نسیم

ز عناوین جهان

مرثیه خوان مارا بس

رسانه
۶

گزارش

شید اسلامی | منتقد و کارشناس رسانه

درباره رسالت صداوسیما برای معرفی قهرمانان مبارزه با استعمار

رئیس‌علی؛ از تنگستان تا جانستان ایران

مصاف «آتش و باد»

اهالی هنر و رسانه این سریال را با نام «جشن سربورن» می‌شناختند؛ سریالی که طرح اولیه‌اش را مجتبی راعی نوشت و با قلم منصور براهمی و عبدالرسول گلین تبدیل به فیلمنامه‌ای شد که تولیدش با تهیه‌کنندگی حسن نجاریان از سال ۱۳۹۸ شروع شد و سرانجام نوروز ۱۴۰۲ از شبکه سه سیما به پخش درآمد. فارس و سرگذشت مردمانش، به‌خصوص عشایر این استان خاستگاه حوادث داستان «آتش و باد» است که در دوران تحولات مشروطه در ایران رخ می‌دهد. گویی برای سیاه کردن روزگار این مردم، ستم خوانین سامان فارس و خاندان قوام کافی نیست و استعمار انگلیس و نقشه‌های شومش برای غارت نفت ایران هم باید افزوده شده تا بار مصائب‌شان کمرشکن و طاقت‌فرسا شود. در این میان، در نقطه مقابل استعمارگران و نفوذی‌های داخلی‌شان، شخصیت بهادر و همسرش، بی‌بی کتا به‌عنوان نماد عزت و استقلال طلبی با پرداخت باورپذیر و دور از قهرمان‌سازی‌های اغراق شده به خوبی جا می‌افتد و رابطه عاطفی لطیف‌شان بر دوست‌داشتنی بودن‌شان می‌افزاید. آتش و باد در عین درونمایه کاملاً سیاسی‌اش، از یک حسن مهم نیز برخوردار است که در قامت بازنمایی مردم‌شناسانه سنن و خلق و خو و ویژگی‌های اصیل عشایر فارس نمودار شده و مبارزات سرسخانه آنان برابر بیگانگان و فریبکاری‌های‌شان را در دل داستان، در کمال ظرافت و هنرمندی با این پدیدارشناسی قومیتی ریشه‌دار در جنوب ایران درهم تنیده است.

سریال راعی هم نشانه‌های آشکاری از پیوند جنبش ضداستعماری مردمان موضوع سریال با روحانیت دارد؛ شخصیت‌هایی که گرچه همه منطبق با تاریخ نیستند، در دل تاریخ جاری‌اند و با قصه‌های‌شان آتش و باد را در شمار آثار ارزشمند تلویزیون قرار داده‌اند.

هنوز هم بعد از گذشت پنج دهه، تصاویر سیاه‌وسفید مردانی با لباس محلی بوشهری، زنانی که با دامن‌های بلند و سرپنده‌های زیبا میان خانه‌های روستایی این سو و آن سو می‌روند، آرایش و جاگیری نظامی‌های یگانه و نبرد رئیسعلی جوان و جسور پیشاپیش مردم، با انگلیسی‌های متجاوز در «دلبران تنگستان» در یادترین قاب سینما و تلویزیون ایران از مبارزه ایرانیان با استعمار و در اینجا، به‌طور ویژه با استعمار انگلیس است.

در سینه نیاکان ما البته چه بسیار حکایت‌ها از اتفاقات تلخ‌وشیرین عبرت‌آموز تاریخی است که موج می‌زند و در چند سده اخیر، با دست‌اندازی‌های استعمارگران قدیم و نوین از پرتغالی‌ها، اسپانیایی‌ها، انگلیسی‌ها، روس‌ها، آمریکایی‌ها و... پرماجراتر از پیش شده. قیام ضدانگلیسی تنگستانی‌ها که سالروز شهادت رهبر جوان ۲۴ ساله‌اش مبدأ و بهانه نام‌گذاری روزی تحت عنوان «روزی ملی مبارزه با استعمار» در تقویم مناسبت‌های ملی شده، تنها یکی از مناظر طمع‌ورزی قدرت‌های بزرگ به آب و خاک اجدادی ماست. صفحات تاریخ کشورمان، پیش و پس از آن، شرح ناگوار انعقاد عهدنامه‌های تنگین گلستان و ترکمانچای، تحمیل قرارداد پاریس به ناصرالدین شاه و جدایی هرات از ایران، قرارداد ۱۹۱۹ و توافق نامه‌های ۱۹۰۷ و ۱۹۱۵ بین انگلیس و روسیه که منجر به تقسیم ایران میان‌شان شد، بروز قحطی بزرگ و مرگ چند میلیون ایرانی و... را در خود دارد که با روی‌کار آوردن رضاخان و غارت نفت ایران ادامه یافت و با سقوط رضاشاه در شهریور ۱۳۲۰ به جانشین‌سازی محمد رضا پهلوی انجامید؛ دشمنی ریشه‌دار و روند مصرانه‌ای برای تسلط بر منابع ایران که تا پای راه‌اندازی کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و سقوط دولت مصدق و تکام کردن نهضت ملی شدن نفت نیز پیش رفت و...

حالا هم عجیب نیست اگر می‌بینیم این رویه در طول سال‌های قبل و به‌خصوص پس از انقلاب، با جدایی بحرن از خاک ایران، تحمیل جنگ هشت‌ساله و... انواع توطئه‌ها علیه ملت ایران استمرار پیدا کرده و هرچند اکنون دیگر چهره‌گشوده و بی‌نقاب اعمال نمی‌شود، به تمامی برآمده از همان خوی استیلاطلبانه‌کهن جهانگشایان اروپایی است. صداوسیما نیز در طول سالیان سپری شده از پیروزی انقلاب اسلامی، توان خویش را به‌کار بسته تا با تولید آثار متنوع، ابعاد مختلف این پدیده شوم تاریخی را واکاوی کند و با بهره‌گیری از قالب‌های گوناگون هنری، دست به تبیین آن بزند، با نگاهی

رویداد

زینب علیپور طهرانی | گروه رسانه

آیین قدردانی از مقام هنری استاد شاهین فرهنگ برگزار شد

صداوسیما فضای ضرب‌دهی به هنر، فرهنگ و رسانه است

در سلسله نشست‌های فرهنگی اداره‌کل روابط عمومی صداوسیما که با حضور چهره‌های فرهنگی، هنری و ادبی برگزار می‌شود، از مقام هنری استاد شاهین فرهنگ قدردانی شد. این مراسم روز گذشته در سالن کنفرانس روابط عمومی صداوسیما با حضور حسین قرایی مدیر روابط عمومی صداوسیما، علیرضا قزو رئیس دفتر شعر، موسیقی و سرود صداوسیما، محمد میرزمانی آهنگساز و موسیقیدان، مرتضی کاظمی دینان مدیر رادیو فرهنگ و رضا مهدوی کارشناس موسیقی برگزار شد و از استاد شاهین فرهنگ تقدیر به عمل آمد. ناگفته نماند سال گذشته هم مستند رادیویی درباره شاهین فرهنگ پخش شد که مورد توجه قرار گرفت.

در ابتدای این مراسم نمایه‌نگی پیرامون استاد فرهنگ پخش شد و حسین قرایی درباره پیشینه استاد هنرمندان، تجلیل از مقام شامخ هنر است. در واقع برگزاری مقام والای فرهنگ و هنر و اندیشه است. آقای فرهنگ شخصیت شناخته‌شده‌ای است و من شاگرد ایشان هستم. چون از نوجوانی ایشان را می‌شناسم و می‌توانم بگویم ادب و منانت ایشان و صراحت لپچه‌ای که دارد، جزو شاخصه‌های ایشان است و بسیار تاثیرگذار است. همچنین بار تخصصی و کارشناسی موجود در گفته‌های استاد، بسیار آموزنده است. مرتضی کاظمی دینان، مدیر رادیو فرهنگ نیز در این مراسم بیان کرد: رادیو فرهنگ به عنوان شبکه تخصصی معاونت صدا و شبکه‌ای که مسئولیت شورای تخصصی فرهنگی صداوسیما را برعهده دارد، در دوره تحولی جدید علاوه بر وظایف برنامه‌سازی‌اش، حرکتی را در راستای تجلیل و شناساندن هرچه بیشتر مقام اساتید، نخبگان و فرهیختگان آغاز کرده است. در برنامه «نیستان» توانسته‌ام از حضور استاد بهره بگیریم و از تجربیات ایشان استفاده کنیم. رضا مهدوی، کارشناس موسیقی هم درباره ویژگی‌های استاد فرهنگ نکاتی را بیان کرد و از صداوسیما به خاطر برگزاری چنین برنامه‌هایی و این‌که به مقام این اساتید ارج می‌نهند، تشکر کرد. در ادامه علیرضا قزو نیز در سخنانی جایگاه چنین اساتیدی را راج نهاد و گفت: استاد فرهنگ چهره‌ای فراملی و استادی اخلاق مدار است که از این رو باید در سطح جهانی و بین‌المللی از ایشان تقدیر شود. شاهین فرهنگ در انتهای این مراسم گفت: من به لحاظ احساسی غافلگیر شدم. چون این جلسه برای من تشویق آورد و من همیشه تشویق را دوست دارم. من هر روز خدا را شکر می‌کنم که دو نعمت به من داد. یکی این‌که زبان مادری‌ام فارسی است و می‌توانم حافظ، سعدی و مولانا بخوانم و دیگر این‌که موسیقی یار من شد و به دنیایی که می‌خواستم، قدم گذاشتم و آن موسیقی است. من هر کاری که ساختم از سر عشق بوده و در کل انسان راضی و شاکری هستم. چون به آنچه که می‌خواستم، رسیدم. ام. در پایان هم از شاهین فرهنگ تقدیر به عمل آمد و مدعوین به یادگار روی تابلوی استاد متنی را نوشتند و عکس یادگاری گرفتند.

رژه غم‌انگیز: کیف انگلیسی»

«کیف انگلیسی» عاشقانه سیاسی خاطره‌انگیز تلویزیون در اواخر دهه ۷۰ است؛ سریالی که به‌رغم غلبه رمانس زیبایی آن، سرشته مضمون سیاسی‌اش را هم گم نکرد و انتباهات ناشی از باز شدن فضای سیاسی جامعه ایران در دهه ۲۰ را به نمایش گذاشت. منصور ادیبان که به‌تازگی از فرنک برگشته و در اولین تجربه شرکت در انتخابات مجلس شکست خورده، در سایه ارتباطات و موقعیت اجتماعی و خانوادگی دختری از طبقه اعیان تهران به نام مستانه، نماینده مجلس می‌شود؛ درحالی‌که از درک عشق پنهان مستانه به خودش غافل و در عوالم دیگری غرق است. آنچنان غرق در دنیای سیاست و بازی‌های کنیفش که منصور ادیبان انگیزه‌مند روز اول تبدیل به بازپچه انگلیس و سلسله‌جنبانان منویات بریتانیای کبیر می‌شود و در پایان نه فقط گوی زندگی و موفقیت در صحنه سیاست را می‌یازد که بازگشت برای یافتن عشق گمشده‌اش، مستانه هم فرجامی تلخ می‌یابد. طلایی‌ترین سکانس کیف انگلیسی با آن همه قاب‌های کارت‌پستی زیبا و شورانگیز و عاشقانه، صحنه‌ای از قسمت ماقبل آخر سریال را در خود دارد که منصور ادیبان و جماعت نمایندگان به سمت مجلس یازدهم می‌روند؛ در حالی‌که همه کیف‌های انگلیسی به دست دارند تا در اتحادی آیگونیک، غلام حلقه‌به‌گوش بودن‌شان مقابل سفارتخانه فخمه انگلیس را مثل یک گروه سرودی صدافریاد بزنند. هنرمندی کارگردان اینجا به اوج می‌رسد که روی این صحنه صدای سرود «ای ایران ای مرز پرگهر» را می‌گذارد تا نفاق سیاستمداران تحت سلطه بیگانه‌ها آشکار کند و هشدار بدهد چگونه مدعیان وطن‌پرستی به ورطه وطن‌فروشی می‌غلطند. کیف انگلیسی یکی از چند مجموعه داستانی به یادگار مانده از کارگردان و نویسنده فقید سینما و تلویزیون ایران، سیدضیاءالدین دری است.

در ستایش «بانوی سردار»

تلویزیون با ساخت سریال «بانوی سردار» به شخصیت و مبارزات بی‌بی‌مریم بختیاری، بانوی مبارز دوران مشروطه‌خواهی و یکی از پرچمداران مهم مقابله با دیکتاتوری قاجار ادای دین کرد؛ بانوی شجاع و دلاوری که در طول جنگ جهانی اول با انگلیسی‌های متجاوز جنگید و سپس مقابل ظلم رضاخانی ایستاد. پرویز شیخ‌طادی، کارگردان بانوی سردار از این رهگذار، ضمن روایت هنرمندانه برشی پرتنش از تاریخ معاصر ایران و نگاهی داستان‌پردازانه به نقش آفرینی ایل غیور بختیاری در تحولات کشور، نامش را در فهرست کارگردانان سیاسی-تاریخی ساز تلویزیون ثبت کرد. بانوی سردار اثری

محترم و برخوردار از قوت مضمون، اجرای موفق و بازنمایی ظریف شخصیت و جایگاه زن در جامعه ایرانی، به‌منابه نیروی پیش‌برنده آرمان‌هایی فراتر از نقش‌های پیش‌انگاشته سنتی برای زن بود.

برای خواندن متن کامل کلیک کنید